

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2023. GODINE

Razred ili kategorija natjecanja: ispit za 8. razred

Zaporka

--	--	--	--	--

Broj postignutih bodova ____ / 50

Potpis članova Županijskoga povjerenstva

1. _____

2. _____

Potpis članova Županijskoga povjerenstva koji su vrednovali odgovore:

Pečat škole

Mjesto i nadnevak: _____

Zadatke rješavaj prema uputi ispred svake skupine zadataka.

Za rješavanje zadataka predviđeno je 75 minuta. Odgovori se upisuju kemijskom olovkom plavom tintom koja se ne briše. Ako se upotrebljava obična olovka ili kemijska crvene ili koje druge boje (osim plave), učenik će se diskvalificirati. Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu hrvatskoga standardnog jezika, posebice treba poštovati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena. Za pisanje geografskih imena u ispitima i praktičnim radovima primjenjuju se rješenja iz *Hrvatskoga pravopisa* Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (2013.).

Odgovori učenika moraju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino je u zadacima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena uporaba čitljivo napisanoga velikog tiskanog slova.

Tijekom pisanja ispita ne smije se koristiti ničim osim navedenoga pribora za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod sebe, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji bilo na koji način mogu dovesti u sumnju pravilnu provedbu natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita.

Tijekom pisanja ispita natjecatelj se može koristiti papirom A4 formata koji mu dodijeli Županijsko povjerenstvo ovjerenim pečatom škole. Nakon završetka pisanja taj se papir predaje Županijskomu povjerenstvu i čuva s drugom dokumentacijom natjecatelja.

Potpuno pravilno riješeni zadatci, prema uputi za rješavanje, vrednuju se jednim, dvama ili trima bodovima. Netočno se riješeni zadatci, naknadno ispravljeni odgovori, odgovori napisani u zagradama i bilo koje kombinacije točnoga i netočnoga odgovora ne vrednuju.

Nakon isteka vremena za rješavanje zadataka ispit preuzima Županijsko povjerenstvo.

U SVAKOME OD SLJEDEĆA TRI ZADATKA DVA SU TOČNA ODGOVORA.

ZAOKRUŽI SLOVA ISPRED TOČNIH ODGOVORA.

2 1. Koje se dvije tvrdnje odnose na datum početka zime u južnome umjerenom pojasu?

- a) Sunčeve zrake ne obasjavaju Sjeverni pol.
- b) Toga je datuma ravnodnevice.
- c) Sumračnica prolazi kroz oba Zemljina pola.
- d) Dani na sjevernoj polutci postaju sve kraći.
- e) Sunčeve zrake padaju okomito na sjevernu obratnicu.

2 2. Koje se dvije tvrdnje odnose na snježno-šumske klime?

- a) Karakterizira ih mala temperaturna amplituda, do 10 °C.
- b) Najveći neprekinuti pojas zauzimaju u sjevernome umjerenom pojasu.
- c) Njihova je oznaka prema Köppenovoj klasifikaciji E.
- d) Nisu rasprostranjene u Južnoj Americi.
- e) Biljna je zajednica tajga koja se sastoji od listopadnoga drveća.

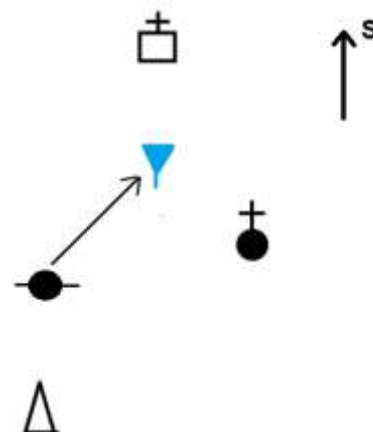
2 3. Što od navedenoga čini prirodne granice Azije s kontinentima Novoga svijeta?

- a) Dardaneli b) Kavkaz c) Beringov prolaz
- d) Sueski kanal e) Timorsko more f) Crveno more

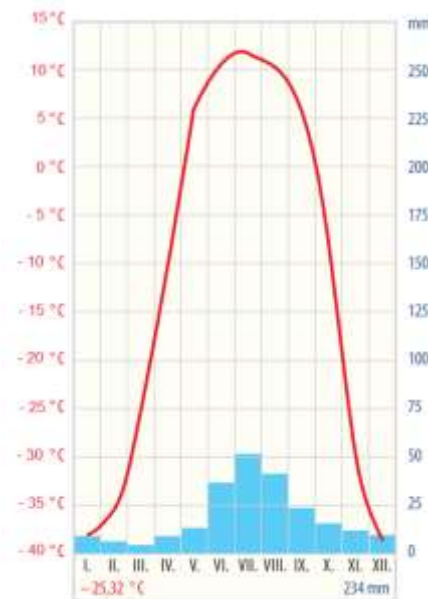
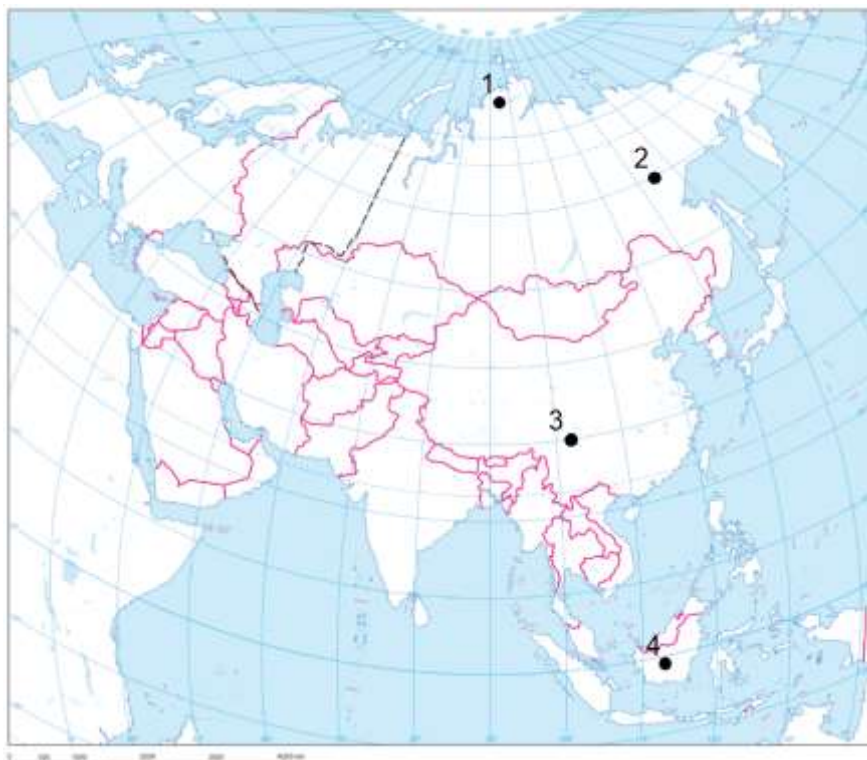
SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENOGA CRTEŽA.

3 4. Učenik je od jame krenuo prema mineralnome izvoru smjerom ucrtanim strelicom. Kretao se u smjeru _____ (upisati naziv strane svijeta) azimutom koji iznosi _____. Učenik je zatim od mineralnoga izvora odlučio otići do samostana. Da bi tamo stigao, treba krenuti prema _____ (upisati naziv strane svijeta).

1 5. Drugi je učenik od jame počeo hodati azimutom od 180° te je došao do _____ (upisati naziv topografskog znaka).

**SLJEDEĆIH ŠEST ZADATAKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE KARTE I
KLIMATSKOGA DIJAGRAMA.**

**U SLJEDEĆA DVA ZADATKA ZAOKRUŽI SLOVO ISPRED
TOČNOGA ODGOVORA.**

- 1** 6. Koji je tip klime prikazan na priloženome dijagramu?
- a) vlažna snježno-šumska b) suha snježno-šumska c) klima tundre d) klima vječnoga mraza

- 1** 7. Kojim je brojem označeno mjesto koje se nalazi na prostoru klime prikazane na priloženome klimatskom dijagramu?
- a) brojem 1 b) brojem 2 c) brojem 3 d) brojem 4

- 2** 8. Točka broj 4 nalazi se na otoku čije je ime _____.

Periodični vjetar, koji nastaje kad se iznad kontinentske Azije nalazi polje niskoga tlaka zraka, a donosi padaline području prirodnogeografske regije Azije kojoj pripada otok na kojemu se nalazi točka broj 4, nazivamo _____ (*upiši puni naziv vjetra*).

- 1** 9. Točkom i brojem 5 na priloženoj geografskoj karti označi mjesto koje se nalazi na 20° sjeverne geografske širine i 30° istočne geografske dužine.

SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE I CRTEŽA.

Broj 1

Broj 2

Broj 3

U SLJEDEĆA DVA ZADATKA ZAOKRUŽI SLOVO ISPRED TOČNOGA ODGOVORA.

- 1** 10. Koja je od navedenih litosfernih ploča pretežito kontinentska?
a) Filipinska ploča b) Cocos ploča c) Nazca ploča d) Arapska ploča

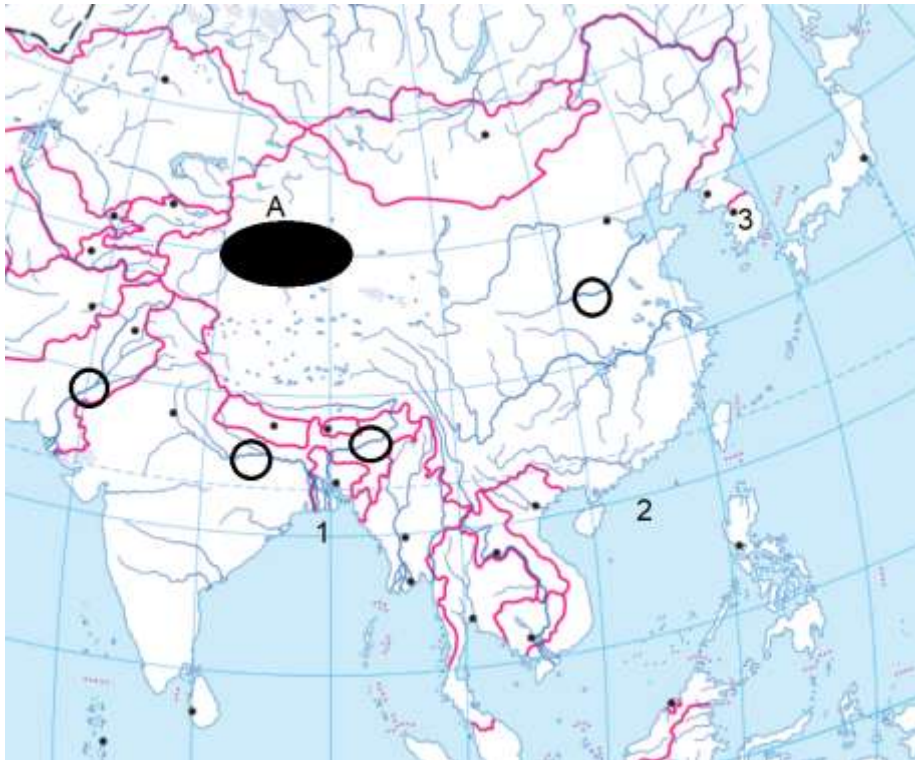
- 1** 11. Granica kojih je dviju litosfernih ploča konstruktivna?
a) Sjevernoameričke i Pacifičke b) Afričke i Južnoameričke
c) Indo-australske i Euroazijske d) Filipinske i Pacifičke

- 2** 12. Konstruktivna granica prikazana je crtežom broj _____. Pokret litosfernih ploča koji se odvija na toj granici, a prikazan je na crtežu, nazivamo _____.

- 1** 13. Udaljenost između dvaju mjesta na geografskoj karti mjerila 1 : 25 000 iznosi 14 cm. Kolika je njihova stvarna udaljenost u kilometrima? _____

Prostor za računanje

**SLJEDEĆIH PET ZADATAKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE
GEOGRAFSKE KARTE.**

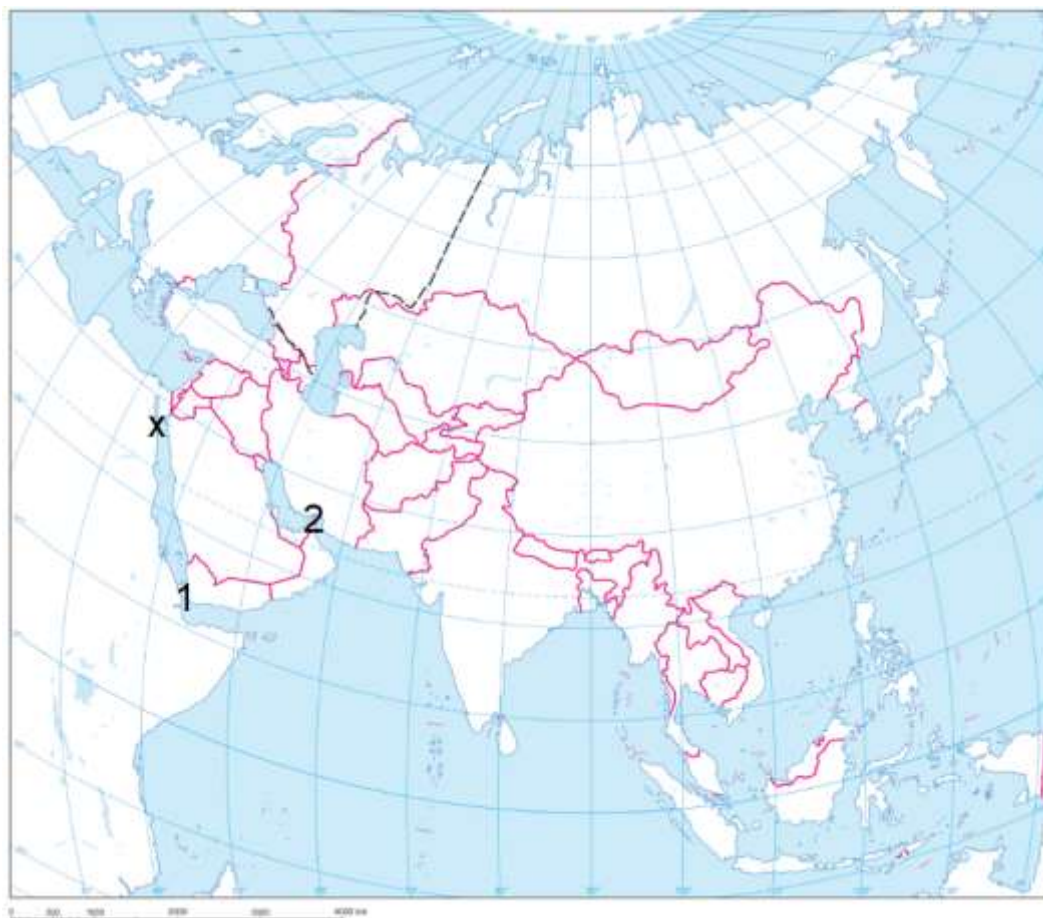
- 3** 14. Na priloženoj geografskoj karti slovom A i zatamnjenim oblikom prikazana je _____ zavala (upiši ime) u kojoj se nalazi pustinja čije je ime _____. Ta je pustinja **hladna** / **vruća**. (zaokruži točan pojam)
- 3** 15. Na priloženoj geografskoj karti brojevima 1, 2 i 3 označeni su morski zaljev, more i poluotok. Na crte iza brojeva upiši njihova imena.
- 1 _____ zaljev
- 2 _____ more
- 3 _____ poluotok
- 1** 16. Upiši slovo B u kružić koji prikazuje rijeku Brahmaputru.
- 1** 17. U cijelosti oboji (ispuni kemijskom olovkom) otok Hokkaido.
- 2** 18. Do sredine 20. stoljeća bilo je površinom četvrto jezero na Zemlji, ali mu je zbog isušivanja volumen vode smanjen za 80 %. Ime je toga slanoga jezera _____. jezero. U cijelosti zaokruži to jezero na priloženoj geografskoj karti.

SLJEDEĆIH SEDAM ZADATAKA RIJEŠI S POMOĆU TEKSTA, TABLICE I GEOGRAFSKE KARTE.

Od 20. studenog do 18. prosinca 2022. godine održalo se Svjetsko nogometno prvenstvo u Katru na kojem su Aziju predstavljali Iran, Japan, Republika Koreja, Katar i Saudijska Arabija.

Država	Površina (u km ²)	Broj stanovnika	Stopa rodnosti (u ‰)	Stopa smrtnosti (u ‰)	BDP/stan. (u USD)
Iran	1 745 150	85 029 000	17,9	4,8	4 091
Japan	377 970	125 682 000	6,8	11,1	39 312
Republika Koreja	100 339	51 745 000	5,3	5,9	34 997
Katar	11 610	2 931 000	9,2	1,3	66 838
Saudijska Arabija	2 149 690	35 950 000	16,8	3,5	23 185

Izvor: <https://www.worlddata.info/> , <https://data.worldbank.org/> , <https://hdr.undp.org/data-center/human-development-index#/indicies/HDI>

Prostor za računanje

1 19. Koje je ime najrjeđe naseljene države? _____

1 20. Ime je države s najvećim ukupnim BDP-om _____.

Upiši slovo A na prostor te države na priloženoj geografskoj karti.

1 21. Ime je azijske regije kojoj pripadaju samo dvije države iz tablice _____ Azija.

2 22. Dvije su države članice OPEC-a među državama navedenima u tablici _____ i _____.

1 23. Država je koja bilježi najveći prirodni prirast _____.

Upiši slovo B na prostor te države na priloženoj geografskoj karti.

Prostor za računanje

2 24. Skupina je navijača iz Hurghade u Egiptu (*mjesto je na geografskoj karti označeno znakom X*) putovala u Katar morskim putem od Crvenoga mora do Perzijskoga zaljeva. Na svojem su putu prošli kroz morske prolaze označene brojevima 1 i 2. Upiši imena tih morskih prolaza.

1 _____

2 _____

1 25. Utakmica između Hrvatske i Japana započela je u 18 sati prema katarskome vremenu. U Zagrebu, koji se nalazi na 16° istočne geografske dužine, ta je utakmica započela u 16 sati. U koliko je sati prema pojasnome vremenu ta utakmica započela u Tokiju, koji se nalazi na 140° istočne geografske dužine?

Prostor za računanje

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENIH FOTOGRAFIJA.

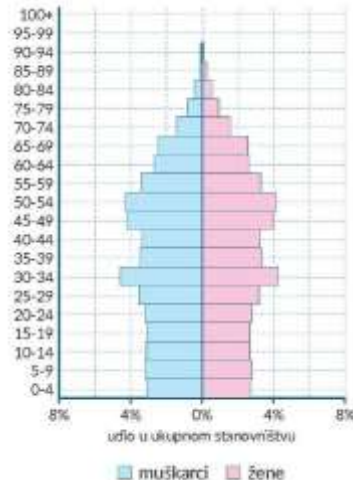
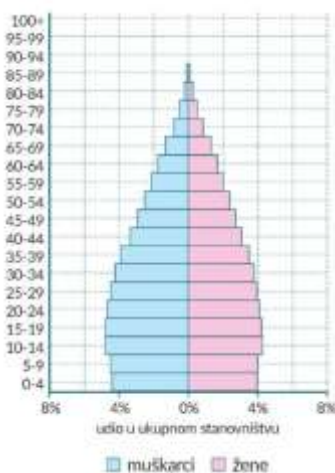
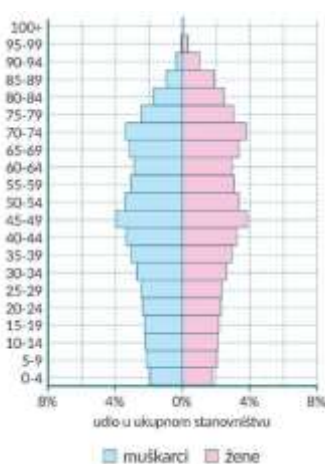
1 26. Koje je ime azijskoga grada u kojemu je snimljena ova fotografija?

2 27. Tradicionalnu nastambu prikazanu na fotografiji nazivamo _____, a karakteristična je za regiju čije je ime _____ Azija.

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENIH DIJAGRAMA
DOBNO-SPOLNE STRUKTURE STANOVNIŠTVA INDIJE, JAPANA I KINE.

2

28. Upiši broj **1** ispod dijagrama dobno-polne strukture stanovništva države koja ima najveći udio staroga stanovništva, a broj 2 ispod dijagrama dobno-polne strukture stanovništva države koja među prikazanima bilježi najbrži porast broja stanovnika. Jedna crta treba ostati prazna.

U SLJEDEĆEMU ZADATKU POVEŽI DESNI STUPAC S LIJEVIM UPISOM
PRIPADAJUĆEGA SLOVA NA CRTU ISPRED POJMOVA U LIJEVOME STUPCU.
DVA SU SLOVA VIŠAK.

3

29. Nebeska tijela poveži s njihovim opisima.

_____ komet	A) Tijelo koje izgara pri prolasku kroz Zemljinu atmosferu.
_____ meteor	B) Tijelo koje kruži oko planeta, a može biti različitih dimenzija.
_____ satelit	C) Tijelo koje kemijskim procesima stvara vlastitu svjetlost.
	D) Tijelo koje otpušta plinove nakon što ga Sunce zagrije.
	E) Tijelo koje je dio planetarnoga prstena.

U SLJEDEĆEMU ZADATKU U TEKSTU SU TRI POGREŠNE RIJEČI. PRONAĐI U TEKSTU POGREŠNE RIJEČI (pojmove), ISPIŠI IH U PRVI STUPAC TABLICE, A UZ NJIH U DRUGI STUPAC, U ISTOME REDU, UPIŠI TOČNE RIJEČI (točne pojmove).

3

30. Pažljivo pročitaj tekst o svemiru i Sunčevu sustavu.

Astronomi su još od antičkih vremena proučavali svemirska tijela. Antički geograf Eratosten zastupao je model svemira kojemu je Zemlja u središtu, a Sunce i ostala nebeska tijela kreću se oko njega. Poljski astronom Nikola Kopernik uvodi pojam geocentričnoga modela svemira kojemu se u središtu nalazi Sunce. Danas znamo kako je taj model točan te je Sunce središte Sunčeva sustava u kojemu se nalazi i osam planeta, a iza posljednjega planeta, Neptuna, nalazi se Kuiperov pojas dio kojega su i tri patuljasta planeta od kojih je najveći Ceres.

NETOČAN POJAM	TOČAN POJAM